MANABADI.COM It's Ours

CHAPTER-III

(1. వలస) వాద దశలు.
2. బ్రిటిష్ పాలన స్వరూపం.
3. బ్రిటిష్ వారి విజయానికి, భారతీయుల వైఫల్యానికి కారణాలు
4. 1857 తిరుగుబాటు.
5. జాతీయవాద ఆవిర్భావం నకు, పెరుగుదలకు గల కారణాలు.
6. స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలోని 3 దశలు.
   - అతివాద
   - శాసన ఉల్లంఘన
   - సహాయనిరాకరణ

1. వలసవాదము — దశలు

వలస వాదము అనే భావన ~~కారల్ మార్క్స్~~ ప్రవేశపెట్టినాడు.
18, 19 వ శతాబ్దాలలో ఐరోపా రాజ్యాలు ఆసియా ఖండాలలోని దేశాలు వీరి యొక్క ఆధీనంలో వలస రాజ్యాలుగా వున్నాయి.

• వలస దేశాలలోని ఆర్థిక వనరులను, సహజ వనరులను మాతృ దేశ అభివృద్ధికి ఉపయోగించేవారు.

Germany దేశస్థుడు కారల్ మార్క్స్.
కమ్యూనిస్టు భావాలు గల వారు బలహీన వర్గాల వారికి ~~[illegible]~~ Support చేస్తారు.
ఆసియా దేశాల పత్రికా సంపాదకునిగా వున్నప్పుడు ఈ వలస వాదం పై England నుండి వ్రాసినాడు.
అప్పుడు వలసవాదం ను 3 దశలుగా విభజించినారు.

1. వర్తక పెట్టుబడి దశ (Mercantile Capitalism

www.manabadi.com

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

2. పారిశ్రామిక పెట్టుబడిదారీ (Industrial Capitalism)

3. ద్రవ్య పెట్టుబడిదారీ (Finance Capitalism)

వివిధ దేశాల అవసరాల అనుగుణంగా ఆర్థిక వ్యవస్థల స్వరూపాలను బట్టి పెట్టుబడిదారీలను విభజించుకొన్నారు.

వలస రాజ్యం లేని వర్తకులు వారి మాతృదేశ అవసరాలను తీర్చడం కోసం వారి అనుగుణంగా మార్చుకొనేవారు.

ఉ:- వరి పండించే భూములలో నీలిమొక్కలు పండించమని రాజుకీయ అధికారాలను ఉపయోగించి బలవంతంగా చేసేవారు.

18, 19 శతాబ్దాలలో వలస రాజ్యాల నుండి వస్తువులను

ఉ:- వస్త్రాలు, సుగంధ ద్రవ్యాలు తీసుకొని వెళ్ళి మాతృ దేశంలో విక్రయించేవారు.

19, 20 వ శతాబ్దాలలో పారిశ్రామిక విప్లవం రావటంతో సహజవనరులను తమ మాతృదేశానికి తీసుకొని వెళ్ళేవారు.

20 వ శతాబ్దం చెందిన R.P దత్ మార్క్సిస్ట చరిత్రకారుడు. "India Today" అనే గ్రంథంలో కారల్ మార్క్స్ వలసవాద సిద్ధాంతాలను బాగా దృష్టిలో ఉంచుకొని వ్రాసినాడు.

R.P దత్ ప్రకారం

1. వర్తక పెట్టుబడి (1757 - 1813)

ప్లాసీ యుద్ధం తరువాత 1757.

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

2) పారిశ్రామిక పెట్టుబడిదార (1813 - 1860

3) ద్రవ్య పెట్టుబడిదార 1860 నుండి బ్రిటిష్ పాలన అంతం వరకు.

వర్తక పెట్టుబడిదార (1757 to 1813):-

చాలా ఘోరంగా వర్తక పెట్టుబడిదారుల దోపిడీకి గురి అయినది భారత దేశం. ముఖ్యంగా వస్త్ర పరిశ్రమలలో చేతి వృత్తుల వారికి ముందుధనం ఇచ్చి వస్తు తయారు అయిన తర్వాత వారికే అమ్మేవారు. కొన్ని సార్లు ముడిసరుకును కూడ చేతి వృత్తుల వారికి ఎక్కువ ధరకు ఇచ్చి తయారు అయిన వస్తువును తక్కువ ధరకు వారికే అమ్మేవారు. దీనినే Putting out system ద్వారా భారతీయ పారిశ్రామిక వేత్తలను దోపిడీ చేసినారు. East India company అప్పటికే భారతదేశంలో సుస్థిరస్థానం కల్గి ఉంది. 31-12-1600 లో East India compay స్థాపన

- బెంగాల్ లోని నవాబులను మారుస్తూ బెంగాల్ సంపదనంత కొల్లగొట్టినది. మీర్జాఫర్, మీర్ ఖాసిం లను అధికారంలో ఉంచుటం వలన వారు కోట్లాది రూపాయలను తీసుకొన్నారు.

- ప్లాసీ యుద్ధం తర్వాత 1757 లో ద్వంద పాలన విధానం వలన Revenue విధులను ~~నవాబు~~ ~~ఇచ్చి~~ బ్రిటిష్ వారికి ఇచ్చి police విధులను నవాబుకు ఇచ్చినారు.

నోట్ - E I C Co లో పని చేసిన వారు ఉన్నారు.

1772 Bengal లో (బ్రిటిష్) East India company చేతిలోకి వెళ్ళిపోయినది.

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

MANABADI.COM™ It's Ours

అప్పటి వరకు ఇంటిలో చేనేత కార్మికుల ద్వారా ఉత్పత్తి జరిగేది. ఇంగ్లాండులో పారిశ్రామిక విప్లవం ఏర్పడుటతో ఒక్కసారిగా వారి అవసరాలు మారిపోయి. వారి పరిశ్రమలకు ముడి సరుకులు, తయారు అయిన వస్తువులకు మార్కెట్లు కావలెను. దీని వలన 1769 లో భారతీయ వస్తువులను నిషేధించింది ఇంగ్లాండులో. దీని కోసం England పార్లమెంటులో చట్టం చేసినది. (1769 లో England మహిళ చేతి Indian made కర్చీఫ్ ఉంటే 200 పౌండ్లను fine వేసినారు.) దీని వలన భారత దేశంలోని పరిశ్రమలను అణిచివేసినారు. పారిశ్రామికీకరణలోని Profits, ఉద్యోగాలను England ప్రజలు, తద్వారా భారంను భారత దేశం ~~ప్రజలు~~ భరించాల్సింది. వర్తక పెట్టుబడి దశను గుత్తాధిపత్య దశ అని చెప్పవచ్చు.

2. పారిశ్రామిక పెట్టుబడిదారీ (1813 - 1860)

1813 లో స్వేచ్ఛా వాణిజ్య వ్యాపారం భారతదేశంలో ప్రారంభమైనది. East India Company గుత్తాధిపత్యం అంతం అయి Britianలోని ప్రతి పారిశ్రామికవేత్త భారత దేశంలో పెట్టుబడులను పెట్టినారు.

- 1813 లో England పార్లమెంట్ చార్టర్ చట్టం చేసింది.

భారత దేశంలోని company యొక్క పాలనను నియంత్రించే ... రెగ్యులేటింగ్ చట్టంను చేసినారు.

www.manabadi.com

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

ManaBadi.com It's Ours

సంబంధాలకు ఒక చట్టం చేసేలా Company ని చేసుకుంది British పార్లమెంటు.

1813 నాటికి చట్టం East India company యొక్క గుత్తాధిపత్యం ను తొలగించింది.

1600 - 1813 మధ్యకాలం 213 సంవత్సరాలు EIC వీరికి ఉండేది అయినది.

- 1813 చట్టం తరువాత ప్రతి ఒక్కరికి వ్యాపారవేత్త వీరికి దొరుకుతుంది భారత దేశం యొక్క వాణిజ్యాలు తిరిగి ఏ రకం ప్రారంభమైనది అని చెప్పవచ్చు. కాలం మారినా England వారు తయారు చేసిన Machines కుంటు భారత దేశ చేతివృత్తుల వారు నిలబడలేక పోయినారు.

సింధు కాలంలో పత్తి ని పండించారు. వస్త్రాలను ఎగుమతి చేసినారు. చేనేత వస్త్రాలను మొదటి సారిగా భారత దేశము వస్త్రాలను ఎగుమతి చేసినారు. ప్రపంచ వస్త్ర పరిశ్రమ ను శాసించిన పరిశ్రమగా ఉండేది. కానీ England వారు వస్త్రాలతో నీ అంతం చేసినారు.

కారణం "Mother country of Cotton was destroyed by Cottons only"

England స్వంత పన్నుల విధానం ను ప్రవేశపెట్టింది.

దీని ప్రకారం England కు ఎగుమతి చేసే వస్త్రాలపై పన్ను

కాటన్ వస్త్రం - 66½%

మస్లిన్ - 37½%

కుప్పి - 300%

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

England నుండి భారతదేశం వచ్చే వస్తువులపై నామమాత్రపు పన్ను విధించేవారు.

one way trading / ఏక మార్గ స్వేచ్ఛ విధానాన్ని అవలంభించారు.

3 <u>రైల్వే పెట్టుబడి దశ</u> 1860 - - -

1860 నుండి England నుండి అపరిమితమైన రుణాన్ని పెట్టుబడి పెట్టుబడి కోసం వచ్చింది. ఉత్పాదక రంగంలో పెట్టుబడి పెట్టలేదు. ప్రభుత్వానికి రుణంగా ఇస్తున్నారు. ఈ రుణాలను సైన్యం పైన, రైల్వేల పైన ఖర్చు చేస్తున్నారు. భారత దేశ ఆర్థిక భవిష్యత్ రైల్వేల వల్ల నాశనం అయినది.

- "1854 లో బాంబే to థానే 32 మైళ్ళు" మొదటి రైల్వేలైన
- 1905 వచ్చే సరికి 37,500 మైళ్ళ రైల్వే లైన్లను నిర్మించారు.

బ్రిటిష్ వారు వేసిన Railway lines ఉపయోగాలు నాశనం అయినాయి.

భారత దేశంలో వేసిన 2వ లైన్ బాంబే to కలుత్తా

- England లో తయారు అయిన వస్తువులు ప్రతి గ్రామాలకు చౌకైన రైల్వే లైన్ ద్వారా.
- 1854 వరకు గ్రామాలు స్వయం పోషకులుగా ఉండి ఆర్థిక స్వయం సంవృద్ధి వల్ల ఆర్థికవృద్ధి సాధించినారు.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ రాకతో England వస్తువులు చౌకగా

This document is submitted by a Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

MANABADI.COM™ It's Ours

3 వలన England కు 2000? అధిక పెట్టుబడుల వడ్డీలు, కోట్ల రూపాయలు భారత్ ఆ వడ్డీని చెల్లించునది.

తిలక్ " మన నగలతో పశ్చిమ వారి భార్యకు అలంకారాలు నడుస్తుంది"

దాదాభాయినౌరోజీ " అన్ని దశలలో భారత దేశంలో రైల్వేల వలన అభివృద్ధి జరుగక, నష్టపోయినది"

360 మిలియన్ పౌండ్ల పెట్టుబడి 1870 ప్రాంతంలో భారత దేశంలో పెట్టుబడి గా వచ్చినది. ఇందులో 2.5 Millions ఉత్పాదక రంగం నకు వెళ్లింది.

1829 లో Englandలో రైల్వే లైను వేసినారు.

2. బ్రిటిష్ పాలనా స్వరూపము

ప్లాసీ యుద్ధంతోనే 1757 లో పరోక్షంగా పాలనా స్వరూపం తీసుకొన్నది. ప్రత్యక్షంగా 1772 ప్రత్యక్షంగా వచ్చినది.

1757 - 1857 వరకు East India Company

1857 - 1947 వరకు British పార్లమెంటు

East India Company:-

1773, 1793, 1813, 1833, 1853 ల చార్టర్ చట్టాల ద్వారా పాలన చేసినారు. 1784 లో Pitt's చట్టం

1773 చట్టం నకు (Pitt's చట్టం) సవరణ చట్టం.

1773 చట్టం, 1784 Pitt's India చట్టం ద్వారా E.I. Co కి పరిపాలన స్వరూపం ను ఇచ్చినది.

www.manabadi.com

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

ManaBadi.com
It's Ours

భారత దేశం పై పాలించే ఒక వ్యవస్థ System England లో, ఈ భారత దేశంలో ఒక వ్యవస్థ ఉంది.
England
London లో ఉన్న భారత దేశ పాలన వ్యవస్థను పర్యవేక్షించు చట్టం 1773 చట్టం Court of Directors ను స్థాపించి, 24 మంది Directors East India Company ని పర్యవేక్షిస్తారు. ఈ 24 మంది Directors ఎక్కువ వేళ్లు ఉండే వారు.

- భారత దేశంలో గవర్నర్ పైపరత Court of Directors కు బాధ్యత వహించాలి.
- Court of Directors England పార్లమెంటుకు బాధ్యత వహించాలి.
- భారత దేశంలో ICS officers ను నియమించేది Court of Directors.

1784 పిట్స్ India చట్టం:- దీనిలో Board of control ఏర్పాటు చేసి, దీంట్లో సభ్యులుగా 6 మంది పార్లమెంటు సభ్యులు ఉంటారు.

- Board of Control కు భారత దేశ పరిపాలన పై ప్రత్యక్షంగా Court of Directors పై పర్యవేక్షణ అధికారం ను కల్పించి.
- Board of control దగ్గరి ఉన్నది పరిపాలన ప్రారంభం అయింది అని చెప్పవచ్చు.

(Board of Control అధ్యక్షుడు)

This document is submitted by Manabadi user, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

ManaBadi.com It's Ours

నం ను రూపొందించి భారత గవర్నర్ జనరల్ నియమించినాడు.

భారత ప్రభుత్వ చట్టం 1858 ని ప్రవేశపెట్టిన East India Company అంతం అయి, England లోని Court of Directors, Board of Control ను రద్దు చేసి, వాటి స్థానంగా England లో Secretary of State ను ఏర్పాటు చేసి, ఇందులో Secretary కి సహాయపడటానికి మంత్రి ఇవ్వగా 15 మంది సభ్యులు సహాయులుగా ఉంటారు. దీనినే India office అని అంటారు. భారత దేశంలో గవర్నర్ జనరల్ Secretary of State కు బాధ్యత వహించాలి. పార్లమెంటు Secretary of State కు బాధ్యత వహించాలి.

16/12 భారత దేశంలో

1773 కు ముందున్న రాష్ట్రాలు:-

EICo - 3 ప్రధాన వర్తక స్థావరాలు - బాంబాయి, మద్రాస్, కలకత్తా

వీటికి ప్రధాన స్థావరాలకి - బొంబాయి గవర్నర్ - బొంబాయి

గవర్నర్ - మద్రాస్

గవర్నర్ of fort william - కలకత్తా

వీరు ముగ్గురు వివిధ రాష్ట్ర సంబంధాల స్వతంత్ర అధికారాలను కల్గి ఉన్నారు. దీనితో EICo కు అనేక సమస్యలు రావటం జరిగింది. వ్యాపార పరంగా లాభాలు వచ్చినా, రాజకీయంగా వీరు ముగ్గురు విభేదించుకోవటం వంటి సమస్యలు ఏర్పడ్డాయి.

www.manabadi.com

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

MANABADI.COM It's Ours

దీనితో మద్రాస్, బొంబాయి, గవర్నర్ల అధికార పరిధిని తగ్గిస్తూ వీరిని బెంగాల్ గవర్నర్ క్రింద అధికారులుగా ఉంచటం జరిగింది. దీనితో బెంగాల్ గవర్నర్ Governer General of port williamగా పేరు మారి, అధికార పరిధి పెరిగింది.

- గవర్నర్ జనరల్ బెంగాల్ ను సలహాలకు ఒక Executive Council ను 4 సభ్యులతో ఏర్పాటు చేశారు/1773 Act ప్రకారం చేయబడినది.
- ఈ Councilలో గవర్నర్ జనరల్ ఒక కీలు బొమ్మగా మారారు. ఈ నలుగురు casting vote ద్వారా నిర్ణయింపబడేది.
- 1772 - గవర్నర్ జనరల్ - వారెన్ హేస్టింగ్స్.
  " గవర్నర్ జనరల్ ఆఫ్ బెంగాల్ గా మొట్ట మొదట గవర్నర్ జనరల్ అయ్యాడు
- ఇతని కాలంలోని Councilలోని సభ్యులలో 3 సభ్యులు వ్యతిరేకం కావటంతో పరిపాలన ~~స్తంభించిన~~ స్తంభించినది.
- 1773 Act లో Suprem Court ను 1 chief Judge, 3 - Judges తో (1+3) ఏర్పాటు చేశారు.

- <u>1784 పిట్స్ ఇండియా</u> చట్టంలో కొన్ని సవరణ చట్టం వచ్చింది
  1784 పిట్స్ ఇండియా చట్టం, 1773 చట్టంను సవరణ చట్టం

<u>ప్రవరణలు:-</u>

1. Executive Council members ను 4 నుంచి 3కు తగ్గించారు. Governer Generalకు ఒక ఓటు వుంది. దీనితో G.G కొంత [illegible]

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

MANABADI.COM It's Ours

చట్టం :- ఇవ్వడం వచ్చిన మార్పులు

మద్రాస్, బాంబే, బెంగాల్ శాసన సభలు తమ తమ రాష్ట్రాలకు శాసనాలను చేసే వారు. 1833 చట్టం ద్వారా ఈ రాష్ట్రాలు శాసన సభలను రద్దు చేసి శాసనాలను చేసే అధికారం Governel General of fort william కు ఇవ్వడం జరిగింది. (బెంగాల్)

మొట్టమొదటి Governel General of India విలియం బెంటింగ్ ఈ పదవిలో 1858 వరకు కొనసాగింది.

1858 ల భారత ప్రభుత్వ చట్టం :- భారత ప్రభుత్వ పాలన స్వరూపం పూర్తిగా మారిపోయింది. ఇంత గవర్నర్ జనరల్ రాజు ప్రతినిధి అయ్యాడు. Company పాలన రద్దు అయినది. Lord కానింగ్ గవర్నర్ జనరల్ & viceroy మొదటివాడు.

* 1861 భారత కౌన్సిల్స్ చట్టం :- ఈ చట్టం ద్వారా రద్దు చేయబడిన శాసన సభలను పునరుద్ధరించారు - పరిపాలనలో portfolio విధానాన్ని అమలు చేయడం జరిగింది. దీని ప్రకారం పరిపాలన సౌలభ్యం కోసం ప్రభుత్వ శాఖలను విభజించి, ఒక్కొక్క విభాగానికి ఒక్కొక్క పరిపాలన అధికారి లేదా బాధ్యత వహించవలసి ఉంటుంది.

www.manabadi.com

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

1919 భారత ప్రభుత్వచట్టం / మాంటేగ్ చేమ్స్‌ఫర్డ్ సంస్కరణలు

- రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు సంబంధించి ద్వంద్వపాలనను ప్రవేశపెట్టి, కొన్ని శాఖలను భారతీయులకు అప్పగించారు.

1935 భారత ప్రభుత్వచట్టము:-

- భారత దేశంలో సమాఖ్య వ్యవస్థ ఏర్పాటుకోసం చేయటం కోసం ఏర్పాటుచేయగా, ~~అది~~ అది సాధ్యం కాలేదు.
- ఇది బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం చేసిన చివరి చట్టాలు.

www.manabadi.com

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com